OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Vastine

9.2.2023

VN/28423/2020
VN/28423/2020-OKM-6

Eduskunnan hallintovaliokunnalle

Hallituksen esitys kirkkolaiksi ja siihen liittyviksi laeiksi (HE 108/2022 vp)

Eduskunnan hallintovaliokunta on toimittanut opetus- ja kulttuuriministeriölle asiantuntijakuulemisen yhteydessä saadut lausunnot ja pyytänyt ministeriöltä vastinetta niiden johdosta. Lausuntoja ovat antaneet opetus- ja kulttuuriministeriön ja kirkkohallituksen lisäksi oikeusministeriö, valtiovarainministeriö, Digi- ja väestötietovirasto, Museovirasto, tietosuojavaltuutettu, korkein hallinto-oikeus, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto (Valvira), Ahvenanmaan maakunnan hallitus, Keva sekä kirkon henkilöstöä edustavat pääsopijajärjestöt Julkisalan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO ry, Kirkon alat ry, Kirkon alan unioni ry ja AKI-liitot ry yhdessä.

Kirkkolain (1054/1993) 2 luvun 2 §:n 1 momentin mukaan kirkolla on yksinoikeus ehdottaa kirkkolakia muun muassa kaikesta, mikä koskee kirkkolain muuttamista ja *kumoamista*. Kirkolliskokouksen ehdotuksen tutkiminen ja vahvistaminen on säädetty tasavallan presidentin ja eduskunnan tehtäväksi. Valtioneuvoston toimivalta mainitussa tilanteessa on siten poikkeuksellisen rajattu. Käsillä olevassa, kirkolliskokouksen ehdotukseen perustuvassa hallituksen esityksessä on kyse siitä, että voimassa oleva kirkkolaki ehdotetaan *kumottavaksi* uudella kirkkolailla. Edellä mainitun säännöksen valossa on selvää, että valtioneuvoston toimivalta puuttua ehdotuksen sisältöön on tältä osin rajattua.

Uuden kirkkolain säätämisen lisäksi esityksessä ehdotetaan kuitenkin säädettäväksi myös ns. tavallisia lakeja, joihin kirkkolain nykyistä sääntelyä siirrettäisiin. Tavallinen lainsäädäntö ei ole kirkon yksinomaisen aloiteoikeuden piirissä, eikä valtioneuvoston toimivaltaan näyttäisi siten liittyvän siltä osin rajoituksia. Ehdotettu sääntely muodostaa kuitenkin kokonaisuuden, jossa tavallisten lakien säätämisessä on kirkon viranhaltijaa, työmarkkinalaitosta ja eläkerahastoa koskevan sääntelyn osalta samalla tosiasiallisesti kyse kirkkolaissa tällä hetkellä olevan sääntelyn kumoamisesta ja siirtämisestä muuhun lainsäädäntöön. Valtioneuvosto ei voisi tehdä näissä asioissa itsenäisesti ehdotuksia lainsäädännön muuttamiseksi, vaan ne edellyttäisivät kirkolliskokouksen aloitetta.

Edellä todettu huomioon ottaen opetus- ja kulttuuriministeriö toteaa vastineenaan, että hallituksen esitykseen sisältyvät lakiehdotukset ovat kirkolliskokouksen ehdotuksen mukaisia. Kirkkohallitus on laatimassa vastineen, jossa otetaan kantaa lausunnoissa esitettyihin kirkkolakia ja muita lakeja koskeviin muutosehdotuksiin.

Hallitusneuvos Hanna Kiiskinen

Postiosoite **Postadress** **Postal Address**	**Käyntiosoite** **Besöksadress** **Office**	**Puhelin** **Telefon** **Telephone**	**Faksi** **Fax** **Fax**	**s-posti, internet** **e-post, internet** **e-mail, internet**
Opetus- ja kulttuuriministeriö				
PL 29 00023 Valtioneuvosto	Meritullinkatu 10 Helsinki	0295 16001 +358 295 16001	09 135 9335 +358 9 135 9335	kirjaamo.okm@gov.fi